

Schilderkunst

+ Rembrandt groots aanwezig in jarige hoofdstad, in museum H'Art

Erna Straatsma

09-04-25, 12:05 | update: 09-04-25, 14:11

[Delen](#)

Thomas Kaplan voor het eerste schilderij van Rembrandt dat hij aanschafte. © foto mediahuis

AMSTERDAM Het is niet de eerste keer dat H'Art pronkt met werken van Rembrandt van Rijn. Maar het museum in de hoofdstad pakt de komende maanden veel groter uit met schilderijen uit de zeventiende eeuw dan in 2023. Dat is te danken aan een grootse uitleenactie van de New Yorkse kunstverzamelaar Thomas Kaplan.

Burgmeester Femke Halsema vroeg Kaplan twee jaar geleden om nog een keer terug te komen naar Amsterdam. Om in 2025 de viering van het 750-jarige bestaan van de hoofdstad luister bij te zetten. Dat wilde de Amerikaanse kunstverzamelaar en filantroop best doen, want als Rembrandtfan heeft hij een nauwe band met Amsterdam, waar de beroemdste Nederlandse schilder een groot deel van zijn leven woonde. Twee jaar geleden leende Kaplan 35 belangrijke werken uit aan het museum dat toen nog de Hermitage heette. Nu zijn het er 75. Rembrandt van Rijn speelt met achttien kunstwerken de hoofdrol in de expositie 'Van Rembrandt tot Vermeer', die tot eind augustus is te zien.

Alle meesterwerken uit de verzameling van Kaplan en zijn vrouw Daphne Recanati zijn onderdeel van The Leiden Collection. Vernoemd naar de stad waar Rembrandt op 15 juli 1606 het licht zag. Ook de stad waar veel andere fijnschilders uit de zeventiende eeuw hun wortels hebben. Denk aan Jan Steen (1626-1679, Gerard Dou (1613-1675), Gabriël Metsu (1629-1667) en Jan Lievens (1607-1674). In de expositie hebben ze hun eigen ruimte. „Leiden was het centrum voor fijnschilderen”, aldus Kaplan tijdens een rondleiding langs zijn uitgeleende kunstwerken.

Verliefd

Op zijn zesde werd Kaplan al verliefd op Rembrandt, een paar jaar later bracht hij met zijn ouders een bezoek aan Amsterdam. Dat gebeurde, na een bezoek aan Madrid, op uitdrukkelijk verzoek van de zoon. Toen zijn ouders hem vroegen waarom Amsterdam de stad van zijn keuze was, antwoordde hij: „Omdat Rembrandt daar woonde.”

Rembrandt verhuisde in 1631 van Leiden naar Amsterdam, waar hij de rest van zijn leven doorbracht. Portretten van oude en jonge mannen en vrouwen vormen een belangrijk onderdeel van de tentoonstelling. Inkijkjes in het dagelijks leven van de zeventiende eeuw behoren ook tot zijn kunstwerken in H'Art. „Je hoeft geen genie te zijn om Rembrandt te kopen, wel om Rembrandt te zijn”, aldus Kaplan, die zijn vermogen vergaarde met het delven en verkopen van metalen.

Er zijn 75 werken uit The Leiden Collection te zien in H'Art. © foto pr

The Leiden Collection omvat meer dan 220 schilderijen die Kaplan en zijn vrouw sinds 2003 verzamelden. Daarmee behoort de collectie tot de grootste privéverzamelingen van Nederlandse kunst uit de zeventiende eeuw. Het is een 'uitleenbibliotheek voor Oude Meesters', zegt Kaplan. Hij wil zijn privébezit niet louter voor zichzelf houden, maar terugbrengen in de publieke sfeer. Dat is op allerlei plekken in de wereld al gebeurd.

Verzameldrift

„Ik had nooit gedacht dat ik een Rembrandt in bezit kon krijgen”, zegt Kaplan bij het portret van een oudere vrouw. „Ik was lange tijd meer bekend met bijzondere metalen.” Maar door de verzameldrift van zijn vrouw, die zich aanvankelijk toeleide op het vergaren van design, ging Kaplan overstag. Hij bood op het portret van de oudere vrouw, geschilderd circa 1640. En hij had beet. „Een schreeuw ontsnapte me, toen mijn bod op een veiling werd geaccepteerd.” De aanschaf van één schilderij gaat min of meer per ongeluk, meent de koper. „Maar als je twee schilderijen koopt, wordt het een collectie.”

Jan Lievens en Rembrandt van Rijn brachten hun eerste jaren gezamenlijk in Leiden door en eerstgenoemde was in die periode de beste van de twee, aldus de eigenaar van The Leiden Collection. „Hij lag in die tijd voor op Rembrandt.” Lievens verhuisde na verloop van tijd naar Antwerpen, Rembrandt naar Amsterdam, waar hij tot volle wasdom kwam. Hij overtroefde Lievens, ook aanwezig in H'Art, met zijn genialiteit. „Mijn hart bonst als ik een Rembrandt zie”, aldus Kaplan.

Mona Lisa

Een groot doek waarop Minerva is afgebeeld, is een van de favorieten van Kaplan. Twee jaar geleden was het al eens te zien in het museum aan de Amstel, nu is het terug. „Minerva is onze Mona Lisa”, zegt Kaplan. „*She takes my breath away.*”

Het portret van een jonge vrouw is de enige Vermeer (1632-1675) in The Leiden Collection. Het is een klein olieverfschilderij op doek, met een vrouw achter een virginaal, een muziekinstrument met toetsen. Het is een van laatste werken die Vermeer maakte. Kaplan kocht het doek in 2007 van hoteleigenaar en resortontwikkelaar Steve Wynn, maar deed al eerder een poging het werk te bemachtigen. „Maar ik verloor tijdens die bieding.” Wynn raakte in 2007 in financiële problemen door de kredietcrisis. „Hij zat in Las Vegas en het ging niet goed met hem. Daarom verkocht hij de Vermeer.”

‘Van Rembrandt tot Vermeer, meesterwerken van The Leiden Collection’ is tot en met 24 augustus te zien in H’Art aan de Amstel 51.